

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

Anul IV. No. 191

Constanța, Duminică 5 Ianuarie 1897

20 bani număr

CARA-KOICIU

SAU

DOUE MILIOANE

La venirea sa în capul județului, actualul prefect, d-l D. Quintescu, daduse oare-cari probe de bun român, între altele botezarea unei familii evree, pe cari noi le-am notat în bine. Fie că aceasta pornire a fost spontană sau inspirată, ori numai speculativă, faptul e că de'nlata ce s'a împrietenit cu moașa *culpa*, pe a cărei verso și reverso stău *Koiciu* și *Frenkian*, întocmai cum ar sta marea fabricet pe un ghedem oare-care, primul prând luat împreună, ne-a dat ca președinte al Camerei de Comerț pe d-l Ghebrail Frenkian, iar mai în urmă o bagatela de 100,000 lei, cu care comuna e să cumpere de la nepotul acestuia izvoarele *Caragea*, deosebit multe alte bagatele despre care am mai vorbit în coloanele acestui jurnal.

Dar, ca nici fiul acestei monstruoasă incuscrit să nu rămăne nedotat, s'a pus la cale parcelarea moșiei d-lui *Cociu* în loturi, pentru construire de case, lucrându-se așa ca orașul Constanța, în loc de a se întinde pe moșia de 1000 hectare a Comunei, să se întindă peste moșia Primarului orașului, întocmai cum orașelul Cahul din Basarabia e până azi pe moșia unui domn *Cara-Vasile*, compatriot și protector pe atunci al d-lui *Cociu*.

A! nelegiuților! — caci neleguire e cununia unei perechi, fie între un ortodox cu o catolică, de catra un Arian, — v'am prins! Azi eludat legea noastră crești-

neasca a Sf. Bisericii a Răsăritului, dar nu veți reuși a eluda legile moralei publice, care v'e-au condamnat de la primul debut pe scena socială a orașului Constanța.

Ei, domnule *Cociu*, ai reușit, ca consilier, să robești pentru vecie fostul d-tale stăpân. *Cara-Vasile*, pe locuitorii români ai orașului Cahul, cari te blestema și azi împreună cu pe guvernul care nu te-a cunoscut, dar nu vei reuși a face aceeași crimă în Constanța, care nu e v'elivă de aparatori.

Care va să d'ică, ca să mânt orașul spre apus, spre moșia d-tale: puț mereu, de trei ani de zile, bolovani în calea cartierului nou, românesc; care va să d'ică, de aceea nu scoți în vinzare ambele pustiuri după litoralele despre Nord Estul și Sudul orașului, și n'ar făcut șoseaua directă Anadolkiot-oborul Constanței, după cum sunt decisiile comunale, ca să strămugi o parte a orașului pe moșia d-tale! Sa 'ți faci avere de 2 milioane.

Auți d-ta, ce a meditat și lucrăza omul acesta de 5 ani de când e la comuna?!

Marturisim ca nu ne-am fi putut nici măcar închipui atâta mișelie!

Veți reuși, d-le *Cociu*, împreună cu prefectul de care stai nedeslipit, să 'ți se d'ică pe viitor: **Cara-Kociu**; dar să strămugi vre-o parte a orașului, pe moșia d-tale, nici odata; caci atunci, în ziua în care consiliul comunal ar vota o singură modificare, în acea parte la actuala r'aza a orașului, toate pe-trile stradelor ar sbura de la sine din locul lor.

ADMINISTRAȚIA DOBROGEANA

Jaf în averile comunelor. — Cu ce se ocupă prefectul de Constanța. — Persecuțiile în contra românilor

Am arătat eri ce fel de oameni se numesc în administrația Dobrogei, precum și o parte din actele lor.

Vom arăta astăzi pe scurt jeful care se face în averea unora din comune. E probabil că cele ce vom spune asupra comunelor Anadolchiol, Medgidia, Cernavoda etc., se aplică mai tuturor comunelor din județul Constanța.

Luăm la întâmplare din memoriul pe care ni l-a adresat un numeros grup de cetățeni dobrogei.

În comuna Palas lângă Constanța, aproape un an un s'a numit primar, iar notarul cu mai mulți complici, a exploatat carierele de piatră ale comunei în favorul său.

Vatra satului din aceeași comună, în întindere de 100 hectare, s'a vândut la persoane fără drept de a se așeza în comunele rurale, în special bagari și armeni.

În comuna urbană Medgidia se impune consiliului comunal să cedeze în mod gratuit o parte din piața orașului unui favorit al administrației, pentru a 'și clădi o farmacie; aceasta în contra voinței obștiei, care a protestat pentru paguba de 30000 de lei, adusă comunei prin faptul acestei cestiuni gratuite.

În comuna Cernavoda, primarul este citat înaintea parchetului pentru mai multe fapte incorecte.

Etc., etc. și etc.

Iar în vremea aceasta, prefectul nu se ocupă cu nimic ce privește afacerile publice, nu face măcar o singură inspecție prin comune.

Prefectul ar putea poate invoca senza că n'are cum să inspecteze comunele căci nu există un crâmpet de șosea pe care să meargă Totuși atât la județ, cât și la comune, sunt sute de mil de lei în ban și în prestații, cu cari s'ar putea face șosele.

Dar cine să se ocupe cu scrierea
bătălie și fleacuri.

Nu mai vorbim de podurile și de
scoalele ruinate, sau de lipsa lor totală
prin multe părți.

În schimb prefectul e om cheful, și
face mare aliveris lanțurilor de prin
bănciuri, nădă are obicei să petreacă.

Având mare dispreț și ură pe românul
cari se ocupă de protesturi pe la mi-
nistri și de memorii, în loc să se lase
a fi exploatați fără să criească, pre-
fectul s'a înconjurat cu câșt-va tătari
și armeni, cari-și fac afacerile perso-
nale.

Pe român — în special pe coloniștii
transilvăneii — i părăște meru la Bu-
cureștii că sunt răsvrătitori!

* * *

Dar d. prefect Quintescu nu se o-
prește aci. El merge cu logica până a-
colo în cât nu permite nici unul ro-
mân să se aleagă în camera de comerț
al orașului Constanța.

D-sa a combătut lista românească,
susținând-o pe cea armenească în cap
cu Frenkian Gebraim, care nici nu știe
românește.

Avantaj enorm, căci Frenkian Ge-
braim și cu armenii lui, nu vor ști
cum să se plângă ministrului, că nu
pot scrie două buchii românești, pe când
românii...

* * *

La 20 Ianuarie ce vine fiind alegeri
județiene, prefectul a chemat pe toți
subprefecții și le-a dat ordine severe
să nu se aleaga nici un român, că ro-
mânii se plâng, vor cinste în adminis-
trație.

Nu știm cum va face d. Quintescu
cu comunele locuite numai de români.
Nu vedem alt mijloc pentru a-l aduce
la îndeplinire patriotică dorință, de
cât să dea ordin să să colonizeze co-
munele românești cu armeni, bulgari
și alți străini, așa de simpatici d-lui
prefect pentru docilitatea lor și pen-
tru iguoranța lor fatală de-a vorbi sau
scrie românește.

Dar n'am isprăvit cu isprăvile ad-
ministrației dobrogene. (Dreptatea)

DOBROGEA

N'am vorbit până acum de cele ce
se petrec în Dobrogea, căci voiam mai
intâiu să ne convingem despre exacti-
tatea știrilor răspândite în public în
această chestiune. Nu credeam cu puțință
ca o administrație românească să fie
atât de vitregă cu Românii încât să

calce în drumul dreptii individului și
și drepturi care aparțin colectivității
populației românești în Dobrogea.

Astăzi însă suntem informați că cele
reproduse în această privință de mai
mulți confrăți sunt întemeiate și privim
ca o datorie sacră de a ridica și mai
vocea în contra măsurilor desnaționali-
zatoare luate de actuala administrație
față cu o parte însemnată a locuitorii
lor român. al Dobrogei.

Să știe că în primul an, după ce
tratatul din Berlin ne-a impus retroce-
darea Basarabiei și primirea în schimb
a Dobrogei, guvernul liberal de atunci
s'a preocupat cu chestiunea de a întări
pe cât se poate elementul etnic româ-
nesc în partea transdunăreană a țării.
În urmărirea acestui scop laudabil s'a
oferit coloniilor de neam românesc cari
ar voi să se stabilească în Dobrogea
condițiuni avantajoase atât în privința
dobândirii de pământ, cât și în ce pri-
vește exercitarea drepturilor cetățenești
conforme cu legea specială care este în
vigoare pentru această parte a Ro-
mâniei.

Cu toate greutatețile ce erau de în-
vins din cauza lipsei de căi de comu-
nicație și a altor neajunsuri neînlatu-
rabile într-o țară care de o dată a tre-
cut de sub o administrație turcească la
un regim cult, cu toate imperfecțiunile
și greșelile comise, în modul de admi-
nistrare și în alegerea funcționarilor
cari fuseră trimiși în Dobrogea opera
de naționalizare începută mai ales din
inițiativa lui Mihail Kogălniceanu, a
dat roade destul de bune. Aproape trei
zeci de mii de coloni români din Tran-
silvania și din Banat au venit succesiv
să se stabilească în România transdă-
nubiană întemeind comune cu etnic ro-
mânești acolo unde elementul nostru etnic
era aproape cu desăvârșire absent, cre-
dând industrie casnică și un comerț
destul de activ în unele ramuri privi-
toare la creșterea vitelor și la deriva-
tele lor. Aastă imigrație înceată dar
continuu și bine-făcătoare a unor ele-
mente românești a avut efecte din cele
mai favorabile și asupra dezvoltării e-
conomice a Dobrogei, mai ales în ma-
terie agricolă, căci coloniștii transilvā-
neni deveneau un fel de agricultori mo-
delli față cu ceilalți locuitori ca Tă-
tarii, Bulgarii, Turcii, cari făceau o
agricultură din cele mai primitive.

Colonizația cu coloni de neam ro-
mânesc era dar o măsură tot o dată
națională și economică de mare impor-
tanță într-o provincie în care elemen-
tul etnic românesc, are nevoie de întă-
rire, mai ales față cu aspirațiunile u-

lor vecini război, și descurajări de a-
face.

Să înțelegem de la sine că coloni ro-
mâni trebuiau să se bucure de aceleași
drepturi cetățenești de care se bucurau
după anexiunea Dobrogei, toți locuitorii
noii provincii.

Între aceste drepturi era acela de a
fi alegător și eligibil în consiliurile co-
mune și acela de a deșchide prăvălii
și cărciumi în comunele rurale.

Nu știm și nu putem înțelegem din ce
causă și împinsă de ce mobil, adminis-
trația județului Constanța a creșut bine
a emite un ordin prin care toți româ-
nii înscrși în listele electorale să fie
șterși și prin urmare lipsiți de exerci-
tarea unui drept nepolitic și pur gos-
podăresc ca acela de a controla gesti-
unea afacerilor comunale chiar acolo
unde ei compun imensa majoritate a
locuitorilor.

Mai mult încă, prin o interpretare
absolut eronată a legii, administrația a
găsit de cuviință a ordona închiderea
mai multor sute de prăvălii și de cărci-
umii ținate de Românii transilvăneni
în comunele rurale, aplicându-le pre-
scripțiuni cari coaforn spiritului legii
n'ar trebui să se aplice de cât stră-
inilor.

Era firesc ca Românii nedreptățiți și
loviți greu în interesele lor cele mai
vitale să protesteze cu energie. Ei s'au
latrunit prin delegați trimși din toate
comunele românești și au adresat plân-
gerile lor guvernului și chiar M. S.
Regelui.

Nu începe îndoielă că se vor găsi
representanți în Senat și în Camera
cari să ridice vocea și să adreseze gu-
vernului interpelecii în această privință
și că acei cari, în incapacitatea lor re-
nutăcase, au născocit această prigonice
nesăbuită a unui element românesc pe
pământul României, vor fi trași la răs-
pundere.

A mai fost o încercare de acest soi
sub regimul nostru; cu toate că se fa-
cuse de către un prefect pe o scară
mult mai mică de cât acum, d-nul Li-
scăr Catargiu n'a șovăit de a pune ca-
păt acestor veleități prigonitoare și de-
naționalizatoare.

Creдем că și de astă dată rău in-
spiratul și incapabilul prefect care n'a
găsit alta de făcut de cât de a imita
prostiile încercate de unul din prede-
cesorii săi, va fi trimis să mediteze
mai bine asupra datorii sale ca ad-
ministratoar și ca Român.

(Timpu!)

Miscarea Dobrogeanilor

Duminică 29 Decembrie, după cum am anunțat, a avut loc o întrunire publică în Medgidie, spre a se pune bazele unei societăți economice, a se înființa două secțiuni ale Ligii și a se citi un memoriu care rezumă trebuințele Dobrogei. La această întrunire, după cum ne raportează trimisul nostru special, au asistat peste două sute locuitori veniți din toate orașele și satele județului. Adunarea a avut loc într-o sală a unui particular și a fost prezidată de bătrânul Biebea, întemeietorul satului Cara-murat și a primei biserici românești, la 1882, în platoul Dobrogei, asistat de d-nul Aldea Nistor consilier județian, d-nul Bucur Lupea și Gheorghe Sasu, mari proprietari, având de secretari pe d-nii Luca Oancea și Octavian Șeitan, inițiatorii convocării.

D-nul Luca Oancea luând cel dintâi cuvântul, și după d-sa cel-altul domnul consilier, au explicat adunării motivele ținutei lor în ședințele din urmă ale consiliului județian, ținută care a fost aprobată de adunare. Domnul Oancea a pus în vedere adunării ordinul mai recent al d-lui prefect al județului, prin care se revocă dispozițiile luate de fostul prefect Dunca, de a se șterge din listele electorale comunale toți românii veniți de peste hotare cari n-au cetățenia prin Camere.

Se naște o întreagă explozie de nemulțumiri, și strigăte: Să mergem cu toții la București!

Domnul Oancea reluând, invită pe manifestanți să se liniștească și în vedere gravității cazului, pe care d-neilor nu l-a prevădut în momentul când au făcut convocarea, e de părere să lase de ostădată chestiunile pentru care adunarea a fost convocată, venindu-le rândul mai târziu; cere voie să citească Memoriul pe care l-a alcătuit comitetul de inițiativă, pe care să-l dezbata și subscrie cel prezent, alegând o delegație care să-l prezinte guvernului.

După mici modificări aduse Memoriului, adunarea a adoptat în totul propunerile D-lui Oancea, alegându-se delegația care să meargă la București compusă din d-nii Luca Oancea, Octavian Șeitan, Bucur Lupea și Memet Hacı, în numele a 50 Mănușmanii cari au scris Memoriul împreună cu Românii.

Adunarea, după ce a hotărât să se protesteze la Majestatea Sa Regele și la Domnul Prim-Ministru, contra ordi-

nului Prefectului, a hotărât o viitoare întrunire la Hârșova pe ziua de 15 Ianuarie.

Delegația plecată la București a doua zi, a fost primită de d-nul Prim-Ministru P. S. Aurelian și de cătră Domnul Ministru de Interne Vasile Lascăr, cărora predându-le câte un exemplar din Memoriul făcut la Medgidie, ambii Domnii Miniștrii au arătat delegației Dobrogeane cea mai mare bună voință, făgăduind îndreptarea tuturor rețelilor semnalate, cetindu-le depeșile telegrafice prin care e invitat prefectul a revoca imediat dispozițiile luate pentru ștergerea Românilor din listele electorale și a nu influența cătuși de puțin alegerile la consiliul județian, pe care le reproducem mai la vale.

Domnul Ministru a mai spus delegației că pentru cercetarea reclamațiilor contra secretarului consiliului a trimis la Constanța pe Domnul inspector administrativ Munteanu, care va rămâne în Constanța până după alegeri, pe care e dator a lo priveghea să fie libere.

Delegația, cu aceste asigurări, după ce a făcut o vizită d-lui deputat N. Fieva în București, rugându-l a interveni în ajutorul Românilor Ardeleni, spre a li se limpedi situația în Dobrogea, s'a înapoiat la Constanța Sâmbătă seara la 4 curent, undă urmează a arăta d-lui inspector Munteanu plângerile populației rurale și urbane, contra actualei administrații, care nici odată n'a fost mai vitregă ca acum, sub ocărmuirea d-lui prefect Quintescu.

Eată după zările guvernamentale telegramele despre care am vorbit; dintre care cea dintâi a fost lipită pe toate zidurile orașului și probabil și la sate.

D-le Prefect.

„Sunteți invitați să reveniți imediat asupra ordinului d-v circular No. 12392 din 18 Decembrie, dat sub prefecturii, explicându-le că Dobrogea, ca și în România de dincoară de Dunăre, numai consiliile comunale și nici de cam primarilor revizues: anual listele electorale, judecând în prima instanță contestațiile făcute de alegători, că consiliile comunale, conform art. 38 din legea electorală: — aplicabile și la listele electorale comunale din Dobrogea — nu pot șterge din liste, cu ocaziunea revizuirii lor, de cât: 1) pe cei morți; 2) pe aceia a căror înscriere se va fi declarat nulă de autoritățile judecătorești;

3) pe cei ce vor fi perdat vre-una din calitățile cerute de lege pentru a fi alegători, și 4) pe cei cari vor fi făcut cerere de schimbarea domiciliului.

Indatorați pe sub-prefecți să înnuțrească autorităților comunale că, potrivit citatului articol și în conformitate cu jurisprudența Înaltei Curți de casație, cel ce are posesiunea de Stat, prin înscrierea sa continuă și neîntreruptă în listele electorale, în mal mulți ani precedenți, nu poate fi șters din aceste liste, pe cât timp nu s'a ivit o împrejurare din care ar rezulta schimbarea acelei posesiunii de Stat și n'a fost contestat de nimeni. Decis Cas Secț II No. 200, din 21 Martie 1894.

Veți arăta încă domnilor sub-prefecți că art. 2 din legea pentru regularea proprietății imobiliare în Dobrogea, din 3 Aprilie 1882, consideră sa Român pe cultivatori de pământ stabili în aceea parte a țării, la epoca promulgării acestei legi, și prin urmare, el se bucură de toate drepturile politice acordate locuitorilor împământeniți.

Acesta este și jurisprudența constantă a Înaltei Curți de casație (Decis. No. 275 din 20 Martie 1895, No. 311 din 13 Aprilie 1895).

Dați cea mai întinsă publicitate acestui ordin, atât în comunele urbane cât și în cele rurale.

A doua depeșă:

„La 8 Ianuarie consilierii comunelor urbane și rurale din aceste județe se vor întruni în localurile primăriilor pentru a alege pe delegații consiliilor și a desemna pe contribuabili cari urmează a participa la alegerea consilierilor județieni.

Luăți cele mai severe măsuri pentru ca libertatea acestor alegeri să fie absolut garantată: puneți îndatorire sub-prefecților și primarilor ca să nu exercite nici o presiune asupra voinței suverane a consiliilor comunale, cunoscând că pentru ori ce încercare măcar de a se influența în ori-ce chip aceste alegeri, voi destitui pe ce vinovați și vă voi face și pe d-v responsabili”.

INFORMAȚIUNI

D-nul Koiciu, primarul orașului Constanța, a parcelat moșia d-sale de 200 hectare de la Anadolkiol în 4000 loturile la 400—500 m. p. fie-care vânzând deja vre-o 100 parcele a 1 leu metrul, la nunciitori și funcționari mici, cari nu pot plăti chiriile scumpe din oraș. Adăncem la cunoștința guvernului central că în interiorul orașului

comuna dispune de locuri virane pentru cel puțin 1000 asemenea locuri de case, și deosebit 1000 locuri moșie împrejur, rugându-i a mijloși scoaterii lor în vânzare, și explicându-i mulțimei că legea Dobrogei nu permite înființarea de centre pe proprietăți paravenale, că dar cumpărătorii dau banii de giaba. Vom reveni asupra acestor criminale trădări ale intereselor orașului Constanța.

Candidații prefectoriali pentru membrul în consiliul județian sunt d-nii C. Pariano, G. Ducea, I. Râmniceanu, Irimia Irimia Popa, Ali Riza, Ali Cadir, Ionuță Dimitrescu, Stefan Bela, V. Moșoiu și Schina. N'avem nimic de spus contra persoanelor, dar mare parte, evoluând în județ, nu cunosc trebuințele lui. Vom reveni.

După recomandarea consilierului Loșmanian, domnul Koteiș a cumpărat de la un anumit *Chivore Intic* din Focșani, drienul ce acesta aduse pentru speculă în Constanța, — o rablă foarte veche de *London*, prefăcut în cas fenebru, în prețul *exorbitant* de 3500 lei, când ei nu face mai mult de cât cel mult 500 lei. Și ministerul tace la toate denunțările noastre de potlogărit și gheșefturi!

BANESCU ȘI BELCIK

Avocați în Constanța Str. Mărcuș cel Mare 8

Se însărcinează cu ori-ce procese, înaintea tribunalelor române și străine cu efectuarea împrumuturilor la Societățile creditului Funciar Urban și Rural din București și cu facerea tuturilor actelor de notariat.

Consultațiunul 8—12 ore dimineața și 4—6 după amiaza.

S'a deschis un

BIUROU TECHNIC

pentru toți aceia care vor avea să clădească ceva în oraș precum și în județ.

Lucrările care se pot efectua prin acel birou sunt următoarele:

I Planuri, devise, antemăsurători, caete de sarcini etc. precum și toate detaliurile lor, pentru ori-ce construcții.

II Expertise de ori-ce natură în branșa ingineriei și arhitecturii.

III Planuri de moșii și parcelări precum și planuri topografice și cadastrale.

IV Întreprinderi de ori-ce construcții cu sau fără instalații de apă și lumină.

Toți proprietarii care doresc ca lucrările pregătitoare să se poată face la timp, se vor adresa de pe acum firmei:

Inginer Architect M. Dințoreanu & Co.

28. — Strada Mahometană. — 28

„UNIREA”

Societate generală de Asigurare Mutuellă

DIN BUCUREȘTI

Autorizată prin înaltul Decret Românesc sub No. 1526 după deciziunea consiliului de miniștri de la 27 Iunie 1877, „Monitorul Oficial” No. 160 din 6 I (28) Iulie.

Acastă societate de proprietate asigură contra incendiului, imobile, fie constituite de zid, poartă sau gard, fie acoperișul lor cu tînichie, olane, șindrilă, trestie etc. Plata asigurării e ea mult mai scăzută, aproape pe jumătate de cât celelalte societăți, care fac o speculă din promisiile asigurătorilor.

Deosebit de aceste clădiri, societatea mai asigură contra incendiului:

Mobile, Mărfuri, Produse, Psc, și Nutreții în Sire, Stoguri, câmp pe camp liber și în magazii.

Societatea „Unirea” mai face asigurări asupra „Vieții” în toate combinațiunile uzitate și anume:

- a) Asociațiuni mutuale de supra-viețuire.
- b) Asociațiuni mutuale cu produs minimal garantat, și cu participare de 85 la suta.
- c) Contra-asigurări cu 8 la suta dobândă și fără dobândă.
- d) Capitaluri fixe în caz de deces cu beneficiul etății.
- e) Asigurări temporale și
- f) Rente viagere în diferite combinațiuni.

Asemenia mai asigură contra riscurilor de incendiu, precum și contra riscurilor de transport pe fluvii, mări, corpuți din vase, toate aceste asigurări „Unirea” le face cu plăți reduse.

Informațiunul și prospectele se dau în București, în Direcțiunea Generală la strada Unirii No. 2 și în districte la agențiile respective din oraș.

Diracțiunea generală

Societății de asigurare „Unirea” mutuellă

DE VÂNZĂRI

De vânzare

TIPOGRAFIA

ȘI

LEGATORIA

DE

CARTI

DIN

CONSTANȚA

Tipografia

este înzestrată cu tot felul de litere noi, din cele mai renumite fabrici și cu donă mașini, și în stare a executa lucrări în limbile Română, Franceză și Greacă.

Legatoria de Cărți

are aparatele și ustensilele, o mașină pentru perforat, precum și o mașină pentru tăiat,

tote aceste se află în perfectă bună stare.

Atelierul este instalat în centrul orașului, la cea mai bună poziție, și deja are lucrări angajate, care

dau continuu materie de lucru pentru mai mult timp.

Condițiunile de plată sunt foarte favorabile; se pot efectua în rate lunare, trimestriale sau semestriale, dar garantate.

Doritorii să se adreseze proprietarului lor, D. NICOLAESCU, în Constanța.